

**DỰ ÁN GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO NHÂN LỰC Y TẾ
PHỤC VỤ CẢI CÁCH HỆ THỐNG Y TẾ**

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO LIÊN TỤC

**CHĂM SÓC SỨC KHOẺ BAN ĐẦU
THEO NGUYÊN LÝ Y HỌC GIA ĐÌNH
DÀNH CHO HỘ SINH LÀM VIỆC TẠI TRẠM Y TẾ XÃ**

Hà Nội, 2019

MỤC LỤC

1. Tên chương trình và giới thiệu chung	1
2. Mục tiêu khóa học	2
2.1. Mục tiêu chung	2
2.2. Mục tiêu cụ thể	2
3. Đối tượng đào tạo, tiêu chuẩn tuyển sinh, thời gian khóa học	2
4. Chương trình chi tiết	2
4.1. Thời gian đào tạo	Error! Bookmark not defined.
4.2. Cấu trúc khung chương trình và thời lượng đào tạo... Error! Bookmark not defined.	
4.2.1. Các chủ đề/ bài học	3
4.2.2. Nội dung thực hành tại Bệnh viện	8
5. Tài liệu dạy - học	11
5.1. Tài liệu đào tạo chính	11
5.2. Tài liệu tham khảo	11
6. Phương pháp dạy và học	11
7. Tiêu chuẩn, số lượng giảng viên	12
7.1. Tiêu chuẩn giảng viên tuyển tỉnh	12
7.2. Số lượng giảng viên:	12
8. Thiết bị, học liệu	12
9. Tổ chức thực hiện chương trình	13
9.1. Phân bố thời gian:	13
9.2. Tổ chức khóa học:	13
10. Đánh giá và cấp chứng chỉ	13
10.1. Pre-test và Post-test	Error! Bookmark not defined.
10.2. Đánh giá quá trình học theo 2 module	13
10.3. Quy định cấp chứng chỉ	14

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO LIÊN TỤC

1. Tên chương trình và giới thiệu chung

Tên chương trình

CHĂM SÓC SỨC KHỎE BAN ĐẦU THEO NGUYÊN LÝ Y HỌC GIA ĐÌNH DÀNH CHO HỘ SINH LÀM VIỆC TẠI TRẠM Y TẾ XÃ

Giới thiệu chương trình đào tạo:

Thực hiện Quyết định số 2348/QĐ-TTG ngày 5/12/2016 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt đề án xây dựng và phát triển mạng lưới y tế cơ sở trong tình hình mới, Bộ Y tế đã triển khai thực hiện nhiều nội dung quan trọng của đề án nhằm tăng cường công tác y tế cơ sở, trong đó có việc thí điểm xây dựng, hoàn thiện mô hình Trạm y tế xã/phường/thị trấn (sau đây gọi tắt là trạm y tế xã) hoạt động theo nguyên lý Y học gia đình.

Trong khuôn khổ “Dự án Giáo dục và đào tạo nhân lực y tế phục vụ cải cách hệ thống y tế”, khóa đào tạo “Chăm sóc sức khỏe ban đầu theo nguyên lý Y học Gia đình dành cho Hộ sinh làm việc tại trạm y tế xã” sẽ tăng cường cho học viên những kiến thức cập nhật và nâng cao năng lực về chăm sóc sức khỏe sinh sản của người Hộ sinh theo nguyên lý y học gia đình tại trạm y tế xã; thực hiện được vai trò của người Hộ sinh trong chăm sóc ban đầu theo nhóm, thực hiện đúng một số kỹ năng sơ cấp cứu cơ bản; thực hiện đúng các kỹ thuật chăm sóc sức khỏe sinh sản của Hộ sinh công tác tại trạm y tế xã theo nguyên lý y học gia đình; thể hiện được sự đổi mới vai trò chăm sóc toàn diện, liên tục, tổng thể của hộ sinh trong chăm sóc ban đầu; đồng thời bổ túc những kiến thức chung về Y học gia đình, kỹ năng giao tiếp, làm việc nhóm giữa các cán bộ y tế thực hiện chăm sóc sức khỏe ban đầu (CSSKBĐ) tại Trạm y tế (TYT).

Trên cơ sở nội dung chương trình theo quyết định 114/QĐ-K2ĐT ngày 31/08/2017 của Bộ Y tế, căn cứ theo “Báo cáo rà soát, đề xuất chỉnh sửa chương trình đào tạo liên tục Chăm sóc sức khỏe sinh sản tại Trạm y tế theo nguyên lý Y học gia đình” tháng 02 năm 2019 và quyết định 122/QĐ-HPET3 ngày 21/06/2019 của Ban Quản lý dự án Giáo dục và Đào tạo nhân lực y tế phục vụ cải cách hệ thống y tế, chương trình hiện nay gồm 16 bài lý thuyết với 158 tiết (152 tiết thực học, 6 tiết kiểm tra và tổ chức lớp, khai giảng). Nội dung chuyên môn chia thành 2 chủ đề: *Ứng dụng nguyên lý y học gia đình trong hoạt động của trạm y tế; Hoạt động chăm sóc sức khỏe sinh sản tại trạm y tế*. Mỗi chủ đề gồm nhiều bài, có phần lý thuyết (LT) và phần thực hành (TH).

Khóa học “Chăm sóc sức khỏe ban đầu theo nguyên lý Y học Gia đình dành cho Hộ sinh làm việc tại trạm y tế xã” giúp người học nâng cao kiến thức, kỹ năng, thái độ để nâng cao hiệu quả làm việc tại trạm y tế.

Khóa học bồi dưỡng những vấn đề cơ bản cốt lõi, có tính logic và hệ thống, các kiến thức về quản lý và kỹ năng hỗ trợ nhau trong công việc.

Đối tượng học viên: Hộ sinh hoặc những người đang đảm nhiệm vị trí việc làm của hộ sinh tại trạm y tế xã.

Sau khi học xong, người học được cấp chứng chỉ đào tạo liên tục theo Thông tư 22/2013/TT-BYT của Bộ Y tế ngày 09/8/2013.

2. Mục tiêu khóa học

2.1. Mục tiêu chung

Tăng cường năng lực về chăm sóc sức khỏe sinh sản tại gia đình và cộng đồng của người Hộ sinh tại trạm y tế hoạt động theo nguyên lý Y học gia đình.

2.2. Mục tiêu cụ thể

1. Phân tích được 6 nguyên lý của y học gia đình và chỉ rõ nhiệm vụ của Hộ sinh làm việc tại trạm y tế xã hoạt động theo nguyên lý y học gia đình.
2. Thực hiện được vai trò, nhiệm vụ của người Hộ sinh trong **đội chăm sóc sức khỏe ban đầu** tại trạm y tế xã hoạt động theo nguyên lý y học gia đình.
3. Phân tích được một số tình huống y học dự phòng tại trạm y tế và cộng đồng.
4. Thực hiện đúng một số kỹ năng sơ cấp cứu cơ bản.
5. Thực hiện đúng các kỹ thuật chăm sóc sức khỏe sinh sản của Hộ sinh công tác tại trạm y tế theo nguyên lý y học gia đình.
6. Thể hiện được sự đổi mới vai trò chăm sóc toàn diện, liên tục, tổng thể của Hộ sinh trong chăm sóc **sức khỏe** ban đầu.

3. Đối tượng đào tạo, tiêu chuẩn tuyển sinh, thời gian khóa học

Đối tượng đào tạo

Cán bộ y tế làm việc tại trạm y tế xã trình độ từ trung cấp trở lên có bằng Hộ sinh hoặc Điều dưỡng/Y sĩ được phân công đảm nhiệm vị trí việc làm của hộ sinh (chức danh 2)

Tiêu chuẩn tuyển sinh

- Hộ sinh/Điều dưỡng/Y sĩ đang làm việc tại trạm y tế xã được phân công đảm nhiệm vị trí việc làm của hộ sinh, và
- Được cơ quan/đơn vị quản lý nhân sự cử đi học.

Thời gian khóa học

- Chương trình gồm 16 bài lý thuyết với 158 tiết (152 tiết thực học, 04 tiết kiểm tra và 02 tiết tổ chức lớp, khai giảng). Mỗi tiết học 50 phút.

- Thời gian tổ chức khóa học: 04 tuần, trong đó 94 tiết lý thuyết học tại trường và 64 tiết thực tập tại bệnh viện huyện hoặc tương đương/phòng khám BSGĐ và trạm y tế xã.

4. Chương trình chi tiết

4.1. Các chủ đề/ bài học

Học phần 1. Ứng dụng nguyên lý y học gia đình trong hoạt động của trạm y tế

TT	Tên bài	Nội dung	TS	LT	Labo	BV
1	Bài 1 Khái quát về Y học gia đình	1. Giải thích được các nguyên lý của YHGD, phát hiện các dấu hiệu nhận biết việc áp dụng các nguyên lý YHGD vào thực hành tại trạm y tế. 2. Xác định được vai trò của y học gia đình trong chăm sóc sức khỏe cá nhân và cộng đồng. 3. Thể hiện được sự đổi mới về nhận thức trong công tác chăm sóc sức khỏe, tinh thần hợp tác trao đổi kinh nghiệm và học hỏi để hoàn thành công việc được giao.	4	4	0	0
	Bài 2 Mô hình trạm y tế hoạt động theo nguyên lý Y học gia đình tại Việt Nam	1. Phân biệt được 2 mô hình: TYT xã/ phường hoạt động theo nguyên lý YHGD và mô hình phòng khám bác sĩ gia đình tại Việt Nam trong giai đoạn hiện nay. 2.Xác định được những tiêu chuẩn về nhân lực, cơ sở vật chất, trang thiết bị của một trạm y tế hoạt động theo nguyên lý Y học gia đình. 3.Phân tích được 7 nhiệm vụ của trạm y tế xã hoạt động theo nguyên lý Y học gia đình.	4	2	2	0
2	Bài 3 Phương pháp làm việc theo đội chăm sóc sức	1.Xác định được vai trò của các thành viên trong đội chăm sóc sức khỏe ban đầu. 2.Giải thích được nhiệm vụ của chăm sóc sức khỏe sinh sản trong đội chăm sóc sức khỏe ban đầu tại TYT theo nguyên lý	4	2	2	0

	khỏe ban đầu	YHGD. 2. Thể hiện được kỹ năng điều khiển, đàm phán, phân công hoạt động nhóm chuyên môn tại trạm y tế để giải quyết các tình huống cụ thể.				
3	Bài 4 Quản lý trạm y tế hoạt động theo nguyên lý y học gia đình	1. Giải thích được nguyên tắc quản lý, quản lý trạm y tế chất lượng, hiệu quả theo mô hình TYT hoạt động có bác sĩ gia đình. 2. Lập được kế hoạch hoạt động thường niên tại TYT theo nguyên lý YHGD. 3. Xác định được các nội dung chính trong triển khai, giám sát đánh giá công tác tại trạm y tế theo nguyên lý YHGD. 4. Thể hiện được sự thận trọng, tỷ mỉ trong xây dựng kế hoạch và tổ chức tại trạm y tế theo nguyên lý YHGD.	4	2	2	0
4	Bài 5 Hồ sơ quản lý sức khỏe theo nguyên lý Y học gia đình	1. Lập được quy trình quản lý sức khỏe cá nhân, hộ gia đình theo nguyên lý y học gia đình. 2. Giải thích được các nội dung của hồ sơ quản lý sức khỏe cá nhân, hộ gia đình theo nguyên lý y học gia đình. 3. Thực hiện được bài tập: xây dựng hồ sơ sức khỏe cá nhân, hộ gia đình và quản lý sức khỏe theo nguyên lý y học gia đình tại trạm y tế xã. 4. Thể hiện được tính chuyên nghiệp trong việc xây dựng và quản lý hồ sơ sức khỏe tại trạm theo nguyên lý y học gia đình	4	2	2	0
5	Bài 6 Công tác dự phòng tại trạm y tế	1. Áp dụng được 6 nguyên lý YHGD vào công tác vệ sinh môi trường, phân loại rác thải, giám sát VSATTP, xử trí thảm họa... tại trạm y tế xã. 2. Thực hiện được công tác dự phòng tại	2	0	2	0

		TYT theo nguyên lý YHGD trong các bài tập tình huống cụ thể. 3. Thể hiện được sự kịp thời, hợp lý trong xây dựng công tác dự phòng tại trạm y tế theo nguyên lý YHGD				
6	Bài 7 Kỹ thuật cấp cứu ban đầu	1. Nhận định và xử trí cấp cứu một số tình huống thường gặp: điện giật, đuối nước, bỏng, gãy xương, ngừng tuần hoàn, cấp cứu dị vật đường thở, ngộ độc cấp qua đường tiêu hoá...tại TYT và cộng đồng 2. Thực hiện được một số kỹ thuật cấp cứu ban đầu tại phòng thực hành theo các tình huống giả định. 3. Thể hiện được sự khẩn trương, thận trọng khi thực hiện kỹ thuật cấp cứu ban đầu tại phòng thực hành theo tình huống giả định	8	2	6	0
7	Bài 8 Xử trí một số tình huống sơ cấp cứu thường gặp tại trạm y tế và cộng đồng	1. Nhận định được 8 tình huống sơ cứu thường gặp tại xã: chấn thương cột sống, sọ não, ngực, bụng, mắt, đột quỵ, sơ cứu sinh khẩn cấp, sơ cứu rắn cắn. 2. Thực hiện được đúng quy trình kỹ thuật để sơ cứu 8 tình huống sơ cứu thường gặp tại trạm y tế xã và cộng đồng trong tình huống học tập. 3. Thể hiện được tác phong nhanh nhẹn, kỹ năng xử lý tình huống độc lập và kỹ năng phối hợp làm việc đội hiệu quả.	8	2	6	0
8	Bài 9 Phòng ngừa sự cố y khoa tại trạm y tế	1. Phân loại các nhóm sự cố y khoa? 2. Biết cách báo cáo, phân tích, phản hồi, xử lý sự cố y khoa tại trạm y tế xã/phường 3. Giải thích được một số khuyến cáo, khắc phục để phòng ngừa sự cố y khoa	4	2	2	0

		4. Thể hiện được sự thận trọng, trách nhiệm của NVYT trong thực hiện chuyên môn, quy trình kỹ thuật để phòng ngừa sự cố y khoa?				
9	Bài 10 Phòng, chẩn đoán và xử trí phản vệ	1. Giải thích được các yếu tố dị nguyên và phản vệ trong một số tình huống thường gặp 2. Thực hành được nguyên tắc và xử trí phản vệ theo các giai đoạn trong tình huống giả định 3. Tiến hành được kỹ thuật test lấy da, test nội bì trên mô hình 4. Phát hiện, xử trí và dự phòng biến chứng ngộ độc thuốc gây tê tại TYT 5. Phân tích được các nguyên tắc dự phòng để phòng, chẩn đoán xử trí phản vệ kịp thời, an toàn	2	0	2	0
	Bài 11. Phòng ngừa chuẩn	1. Giải thích được các tác nhân gây bệnh và phương thức lây truyền, vệ sinh môi trường, xử lý chất thải để xây dựng quy trình khử khuẩn, tiệt khuẩn, vệ sinh môi trường, xử lý rác thải ở trạm y tế xã/phường 2. Thực hiện được cách sử dụng một số phương tiện phòng hộ cá nhân tại phòng skill lab 3. Thể hiện nghiêm túc, đầy đủ các nội dung của phòng ngừa chuẩn ở trạm y tế xã phường theo nguyên lý YHGD	4	2	2	0
	Tổng số		48	18	30	0

Học phần 2. Hoạt động chăm sóc sức khỏe sinh sản tại trạm y tế

TT	Tên bài	Nội dung	TS	LT	Labo	BV
1	Bài 1 Chăm sóc phụ nữ	1. Thực hiện được đúng quy trình khám thai 9 bước trên mô hình tại skilllab 2. Chỉ ra được các bước quản lý thai	16	4	4	8

	khi mang thai ở cộng đồng	ngén tại xã, phát hiện được thai ngén nguy cơ cao và chuyển tuyến kịp thời. 3. Tư vấn được cho phụ nữ trước và trong thời kỳ thai nghén trong tình huống học tập. 4. Thể hiện được kỹ năng thu thập, lưu trữ và chia sẻ thông tin với tuyến trên trong chăm sóc thai nghén				
2	Bài 2 Chăm sóc phụ nữ trong và sau sinh tại xã và cộng đồng	1. Phát hiện được các dấu hiệu chuyển dạ, theo dõi và tiên lượng chuyển dạ sinh thường tại tuyến xã. 2. Chăm sóc thiết yếu bà mẹ và trẻ sơ sinh trong và ngay sau đẻ (trẻ thở được và trẻ không thở được). 3. Nhận định được các dấu hiệu chuyển dạ kéo dài - chuyển dạ đình trệ để chuyển tuyến kịp thời an toàn. 4. Xây dựng được các nội dung quản lý, chăm sóc bà mẹ và trẻ sơ sinh tại gia đình và cộng đồng.	20	4	4	12
3	Bài 3 Quản lý trẻ sơ sinh tại gia đình và trạm y tế	1. Phát hiện sớm được các dấu hiệu nhiễm trùng, dấu hiệu nguy hiểm ở trẻ sơ sinh để xử trí và thực hiện chuyển tuyến an toàn. 2. Nhận định, chăm sóc được trẻ khỏe mạnh, trẻ sinh non, nhẹ cân tại trạm y tế xã. 3. Xử trí ban đầu các triệu chứng bất thường ở trẻ sơ sinh (hạ thân nhiệt, vàng da, suy hô hấp, viêm phổi, co giật, sặc sữa). 4. Quản lý được trẻ sơ sinh khỏe mạnh, trẻ có mẹ viêm gan B, lao, lậu, HIV, giang mai... tại gia đình và trạm y tế.	24	4	4	16
4	Bài 4 Một số bệnh phụ khoa	1. Nhận định và xử trí được một số bệnh phụ khoa thường gặp tại trạm y tế. 2. Thực hiện được quy trình khám phụ khoa, kết hợp kỹ thuật soi cổ tử cung cơ	12	2	2	8

		bản để sàng lọc ung thư cổ tử cung tại skillslab 3. Tư vấn khám phụ khoa định kỳ, vai trò tầm soát phát hiện sớm các bệnh ung thư cổ tử cung, ung thư vú. 4. Tư vấn phát hiện sớm các viêm nhiễm thông thường, các bệnh lây truyền qua đường tình dục.				
	Bài 5 Cấp cứu sản phụ khoa	1. Nhận biết được các trường hợp cấp cứu sản phụ khoa thường gặp. 2. Thực hiện sơ cứu ban đầu trong cấp cứu sản phụ khoa thường gặp (băng huyết sau sinh, tiền sản giật/sản giật, ra máu âm đạo bất thường...). 3. Thực hiện chuyển tuyến an toàn cho mẹ và con, phân tích ý nghĩa của chuyển tuyến an toàn trong các trường hợp cấp cứu sản phụ khoa.	12	2	2	8
5	Bài 5 Tư vấn sức khỏe sinh sản tại cộng đồng	1. Tư vấn được sức khỏe sinh sản vị thành niên, thanh niên. 2. Tư vấn được sức khỏe sinh sản tiền mãn kinh/ mãn kinh. 3. Tư vấn được các biện pháp kế hoạch hóa gia đình. 4. Tư vấn về phá thai an toàn. 5. Tư vấn tiền hôn nhân gồm: mục đích, ý nghĩa, các bước thăm khám sức khỏe tiền hôn nhân, tiêm chủng trước khi mang thai. 6. Tư vấn khám và điều trị vô sinh. 7. Thể hiện sự thấu hiểu tâm sinh lý để áp dụng biện pháp tư vấn phù hợp .	20	4	4	12
6		Khai giảng, bế giảng Kiểm tra sau hai học phần	2 4			
	Tổng số		110	20	20	64

4.2. Nội dung thực tập tại Bệnh viện/phòng khám/trạm y tế

4.2.1. Mục tiêu

1. Thực hiện đúng quy trình khám thai 9 bước; Phát hiện thai nghén nguy cơ cao; Chăm sóc trẻ sinh non, nhẹ cân tại xã; chuyển tuyến kịp thời an toàn....
2. Thực hiện **sơ cứu ban đầu** trong cấp cứu sản phụ khoa thường gặp (băng huyết sau sinh, tiền sản giật/sản giật, ra máu âm đạo bất thường)
3. Xử trí ban đầu các triệu chứng bất thường ở trẻ sơ sinh (hạ thân nhiệt, vàng da, suy hô hấp, viêm phổi, co giật, sặc sữa)
4. Thực hiện quản lý thai nghén tại xã; Quản lý trẻ có mẹ viêm gan B, lao, lậu, HIV, giang mai.
5. Tư vấn được các vấn đề sức khỏe sinh sản tại cộng đồng: các biện pháp kế hoạch hóa gia đình; Tư vấn sức khỏe sinh sản vị thành niên, thanh niên, mãn kinh; Tư vấn khám phụ khoa định kỳ và vai trò của tầm soát phát hiện sớm các bệnh lý ác tính: ung thư cổ tử cung, ung thư vú; Tư vấn để phát hiện sớm các bệnh lây truyền qua đường tình dục; Tư vấn nuôi con bằng sữa mẹ.
6. Thể hiện được vai trò của người Hộ sinh trong quản lý thai nghén tại cộng đồng.

4.2.2. Nội dung và thời gian thực tập lâm sàng

Thời gian: Tổng thời gian 16 buổi, mỗi ngày 02 buổi từ ngày thứ 2 đến thứ 6

Địa điểm: các học viên lớp “Chăm sóc sức khỏe ban đầu theo nguyên lý YHGD dành cho Hộ sinh đang làm việc tại trạm y tế xã/ phường” đi thực tập lâm sàng học phần module 2 “Hoạt động chăm sóc Hộ sinh tại trạm y tế” tại Khoa Sản - Bệnh viện đa khoa tuyến huyện nơi học viên đang công tác theo chỉ tiêu tay nghề kèm theo (có lịch giảng tại các huyện kèm theo).

Đánh giá: 01 bài kiểm tra thực hành tại bệnh viện, 02 bản kế hoạch chăm sóc bệnh nhân tại khoa phòng bệnh viện.

STT	Tên bài	Nội dung	Số tiết
1	Chăm sóc phụ nữ khi mang thai ở cộng đồng	1. Kỹ năng truyền thông, tư vấn trước và trong thời kỳ thai nghén 2. Thực hiện đúng quy trình khám thai 9 bước 3. Phát hiện thai nghén nguy cơ cao 4. Thực hiện quản lý thai nghén tại xã 5. Thể hiện được kỹ năng thu thập, lưu trữ và chia sẻ thông tin với tuyến trên của người Hộ sinh trong quản lý thai nghén tại cộng đồng.	8
2	Chăm sóc phụ nữ trong	1. Nhận định được các dấu hiệu chẩn đoán, theo dõi và tiên lượng chuyển dạ sinh thường.	12

	và sau sinh tại xã và cộng đồng	2. Chăm sóc thiết yếu bà mẹ và trẻ sơ sinh trong và ngay sau sinh với trẻ thở được và không thở được. 3. Nhận biết được các dấu hiệu chuyển dạ kéo dài - chuyển dạ đình trệ để chuyển tuyến kịp thời an toàn. 4. Nhận định được các dấu hiệu thai nghén nguy cơ cao 4. Thực hiện được kỹ thuật khâu TSM độ I,II 5. Thực hiện được các nội dung quản lý và chăm sóc bà mẹ - trẻ sơ sinh tại gia đình và cộng đồng.	
3	Quản lý trẻ sơ sinh tại gia đình và trạm y tế	1. Nhận định được các dấu hiệu nhiễm trùng / dấu hiệu nguy hiểm ở trẻ sơ sinh, các dấu hiệu sớm cần tái khám và thực hiện chuyển tuyến an toàn kịp thời. 2. Nhận định, chăm sóc trẻ khỏe mạnh, trẻ sinh non, nhẹ cân. 3. Xử trí ban đầu các triệu chứng bất thường ở trẻ sơ sinh (hạ thân nhiệt, vàng da, suy hô hấp, viêm phổi, co giật, sặc sữa) 4. Quản lý được trẻ sơ sinh khỏe mạnh, trẻ có mẹ viêm gan B, lao, lậu, HIV, giang mai... tại gia đình và trạm y tế.	16
4	Một số bệnh phụ khoa thường gặp	1. Nhận định và xử trí được một số bệnh phụ khoa thường gặp tại trạm y tế. 2. Thực hiện được qui trình khám phụ khoa, kết hợp kỹ thuật soi cổ tử cung cơ bản để sàng lọc ung thư cổ tử cung. 3. Tư vấn khám phụ khoa định kỳ, vai trò tầm soát phát hiện sớm các bệnh ung thư cổ tử cung, ung thư vú. 4. Tư vấn phát hiện sớm các viêm nhiễm thông thường, các bệnh lây truyền qua đường tình dục.	8
5	Cấp cứu sản phụ khoa	1. Nhận biết được các trường hợp cấp cứu sản phụ khoa thường gặp? 2. Thực hiện sơ cứu ban đầu trong cấp cứu sản phụ khoa thường gặp (băng huyết sau sinh, tiền sản giật/sản giật, ra máu âm đạo bất thường...) 3. Thực hiện chuyển tuyến an toàn cho mẹ và con,	8

		phân tích ý nghĩa của chuyển tuyến an toàn trong các trường hợp cấp cứu sản phụ khoa 4. Thể hiện được sự khẩn trương, thận trọng trong cấp cứu và chuyển tuyến người bệnh.	
5	Tư vấn sức khỏe sinh sản tại cộng đồng	1. Tư vấn được sức khỏe sinh sản vị thành niên, thanh niên, mãn kinh. 2. Tư vấn được các biện pháp kế hoạch hóa gia đình. 3. Tư vấn về phá thai an toàn. 4. Tư vấn tiền hôn nhân 5. Tư vấn khám và điều trị vô sinh. 6. Thể hiện sự thấu hiểu tâm sinh lý để áp dụng biện pháp tư vấn phù hợp .	12

5. Tài liệu dạy - học

5.1. Tài liệu đào tạo chính

“Chăm sóc sức khỏe ban đầu theo nguyên lý YHGD dành cho Hộ sinh đang làm việc tại trạm y tế xã / phường/ **thị trấn**” do Dự án HPET tổ chức biên soạn, được Bộ Y tế thẩm định và ban hành.

5.2. Tài liệu tham khảo

- Giáo trình Y học Gia đình, Trường Đại học Y khoa Phạm Ngọc Thạch.
- Giáo trình Y học Gia đình, Trường Đại học Y Dược thành phố Hồ Chí Minh, năm 2012.
- Kỹ thuật điều dưỡng cơ bản – Bộ Y tế.
- Tài liệu chuyên môn hướng dẫn khám chữa bệnh tại Trạm y tế xã - BHYT.
- Các văn bản pháp quy: Thông tư số 26/2015/ TTLT-BYT-BNV; Thông tư số 33/2015/TT-BYT và Quyết định số 1568/QĐ-BYT.
- Hướng dẫn quốc gia về các dịch vụ chăm sóc sức khỏe sinh sản –Quyết định số 4128/QĐ-BYT ngày 29/7/2016.

6. Phương pháp dạy và học

Phương pháp dạy-học thực hiện theo nguyên tắc dạy học tích cực trong y học. Học viên là trung tâm, chủ động, tích cực tham gia hoạt động trong lớp. Giảng viên là chủ đạo, là người tổ chức các hoạt động dạy-học trong lớp. Đánh giá kết quả học tập là học sinh biết được gì, làm được gì sau mỗi bài học. Các phương pháp dạy học sử dụng chủ yếu trong chương trình này gồm:

- Thuyết trình minh họa, thuyết trình ngắn, tích cực hóa học viên
- Thảo luận, làm việc nhóm

- Dạy-học bằng bảng kiểm
- Dạy-học bằng đóng vai, sử dụng trò chơi
- Dạy-học thực hành trên mô hình ở phòng skill lab
- Dạy-học thực hành lâm sàng tại Bệnh viện huyện
- Đọc tài liệu, làm bài tập cá nhân

7. Tiêu chuẩn, số lượng giảng viên

7.1. Tiêu chuẩn giảng viên tuyển tỉnh

7.1.1. Giảng viên

+ Giảng dạy các chủ đề Chuyên môn: đủ 2 tiêu chuẩn sau

- Là giảng viên trường đại học/cao đẳng y tế, có trình độ từ đại học (Bác sỹ, cử nhân đại học) trở lên, có kinh nghiệm giảng dạy trên 3 năm, am hiểu sâu về chăm sóc sức khỏe sinh sản.

- Có chứng chỉ về Phương pháp giảng dạy y học; hoặc Sư phạm Y học;

+ Giảng dạy các chủ đề liên quan đến Y học gia đình: một trong 3 tiêu chuẩn sau

- Có chứng chỉ khóa đào tạo giảng viên về “Chăm sóc sức khỏe ban đầu theo nguyên lý Y học Gia đình dành cho Hộ sinh làm việc tại trạm y tế xã”.

- Bác sỹ Y học gia đình, có kiến thức và kinh nghiệm trong lĩnh vực YHGD.

- Bác sỹ Đa khoa hoặc cử nhân Điều dưỡng/Hộ sinh có chứng chỉ hành nghề khám bệnh chữa bệnh và có chứng chỉ về chăm sóc sức khỏe ban đầu theo nguyên lý YHGD.

+ Giảng viên hướng dẫn thực hành: có 1 trong 3 tiêu chuẩn sau

- Có chứng chỉ hành nghề khám bệnh chữa bệnh liên quan đến chủ đề hướng dẫn.

- Có chứng chỉ khóa đào tạo “Chăm sóc sức khỏe ban đầu theo nguyên lý Y học Gia đình dành cho Hộ sinh làm việc tại trạm y tế xã”.

- Có chứng chỉ phương pháp dạy/học lâm sàng theo quy định của Bộ Y tế.

7.1.2. Trợ giảng

Có trình độ từ cao đẳng trở lên phù hợp với nội dung dạy/học.

7.2. Số lượng giảng viên

Mỗi bài giảng lý thuyết cần bố trí ít nhất 2 giảng viên. Bài thực hành theo nhóm (3-7 học viên/1 nhóm), mỗi nhóm có 1 giảng viên hướng dẫn.

Giảng dạy lâm sàng theo nhóm(3-5 học viên/ nhóm), mỗi nhóm có 1 giảng viên hướng dẫn.

8. Thiết bị, học liệu

- Phòng học thoáng mát, đủ ánh sáng, có diện tích đủ rộng để bảo đảm cho các nhóm học viên thảo luận và thực hành

- Bàn, ghế đủ cho học viên, có thể linh hoạt xếp theo nhóm học tập

- Máy tính, máy chiếu, màn chiếu

- Bảng trắng, bảng lật, bút viết bảng
- Giấy khổ A0, giấy nhiều màu khổ A4, bút dạ các màu, kéo, thước, băng keo, dao trở (cơ sở đủ theo nhóm)
- Bảng kiểm, tài liệu, tranh ảnh, video minh họa theo bài
- Bộ dụng cụ y tế để thực tập ở phòng Skill lab và Bệnh viện, Trạm y tế xã đủ cho các nhóm liên quan đến bài về chăm sóc các bệnh (*tổn thương cột sống, sọ não, ngực, bụng, mắt, đột quỵ, điện giật; đuối nước; bỏng; gãy xương; ngừng tuần hoàn, thay băng, cắt chỉ, lấy mẫu xét nghiệm; khí dung; tiêm; truyền dịch.*)
- Mô hình khám phụ khoa, mô hình khám thai, mô hình hồi sức sơ sinh không thở được, mô hình thực hành kỹ thuật cầm máu trong băng huyết sau sinh
- Các thuốc chữa các bệnh liên quan và thuốc tiêm, thuốc uống vaccine (*dùng cho bài sự cố khi dùng thuốc*)
- Khoa sản bệnh viện huyện để thực hành

9. Tổ chức thực hiện chương trình

9.1. Phân bố thời gian:

Tổng thời gian đào tạo: **158 tiết học**. Tổ chức học liên tục hoặc có thể bố trí học từng module. Trong quá trình đào tạo có thể tiến hành các bài theo trình tự chương trình nhưng cũng có thể thay đổi mềm dẻo phù hợp điều kiện thực tế đặc biệt khi đi thực hành tại bệnh viện.

Lịch học cụ thể sẽ được sắp xếp phù hợp với điều kiện cụ thể từng địa phương nhưng phải đảm bảo đủ nội dung và thời gian được quy định trong chương trình.

Module 1: học tại hội trường, phòng skillslab của bệnh viện thực hành hoặc của trường y tế.

Module 2: học tại hội trường, phòng skillslab và khoa lâm sàng bệnh viện thuộc trung tâm y tế huyện/phòng khám đa khoa/trạm y tế (hoặc tương đương).

9.2. Tổ chức khóa học:

- Mỗi lớp học bố trí không quá 30 học viên.
- Học lý thuyết tập trung cả lớp tại trường.
- Học thực hành tại phòng thực hành kỹ năng (skillslab): chia nhóm (3-7 học viên/nhóm) bảo đảm tất cả các thành viên đều được luân phiên thực hành thao tác kỹ thuật. Học viên được học thực hành trên mô hình, người đóng vai hoặc case study.
- Thực hành tại bệnh viện thuộc trung tâm y tế huyện/phòng khám đa khoa/trạm y tế (hoặc tương đương): 1 nhóm không quá 5 người và có 1 giảng viên hướng dẫn.
- Khi tổ chức lớp học cần xây dựng nội quy, bầu lớp trưởng và lớp phó.

10. Đánh giá và cấp chứng chỉ

10.1. Đánh giá quá trình học theo 2 module

Đánh giá theo module

- Chuyên cần: học viên cần tham gia tích cực các hoạt động trong lớp học. Trường hợp bất khả kháng không được nghỉ quá 20% số tiết học.
- Bài kiểm tra: khi học xong mỗi module, học viên được đánh giá thông qua bài kiểm tra tự luận, thời gian 45 phút. Nội dung kiểm tra module tổng hợp cả lý thuyết và thực hành (giải quyết tình huống).

Đánh giá cuối khóa học:

+ Điều kiện dự kiểm tra cuối khóa học:

- Học viên tham dự $\geq 80\%$ số tiết học lý thuyết.
- Tham dự tất cả các buổi thực hành.
- Kết quả 2 bài kiểm tra của 2 module ≥ 5 điểm.

+ Bài kiểm tra lý thuyết: Học viên thực hiện bài kiểm tra tổng hợp, thời gian 60 phút: (1) hoặc trắc nghiệm gồm 50 câu hỏi (2) hoặc tự luận. Nội dung đề thi tổng hợp từ các bài học lý thuyết.

+ Bài kiểm tra thực hành: tại bệnh viện hoặc Skillslab, học viên bốc thăm xử lý tình huống lâm sàng cụ thể.

Cách tính điểm khóa học:

- Sử dụng thang điểm 10;
- Kết thúc khóa học lấy 2 điểm: điểm lý thuyết và điểm thực hành.

10.2. Quy định cấp chứng chỉ

Điều kiện hoàn thành khóa học

- Không vi phạm nội quy khóa học.
- Điểm kiểm tra cuối khóa ≥ 5 điểm (cả lý thuyết và thực hành)

Chứng chỉ

Học viên hoàn thành khóa học được cấp chứng chỉ hoàn thành khóa đào tạo “Chăm sóc sức khỏe ban đầu theo nguyên lý YHGD dành cho Hộ sinh làm việc tại trạm y tế xã” theo Thông tư 22/2013/TT-BYT ngày 09/8/2013 của Bộ Y tế.

Trường hợp học viên mới hoàn thành 1 module vì lý do bất khả kháng, nếu có yêu cầu sẽ được xem xét bảo lưu kết quả trong vòng 6 tháng để học viên có thể hoàn thành chương trình với khóa học khác.